

REFLECȚII DE ORDIN TEORETICO-PRACTIC PRIVIND APLICAREA ÎNREGISTRĂRILOR AUDIO-VIDEO LA CERCETAREA LOCULUI FAPTEI

THEORETICAL AND PRACTICAL REFLECTIONS ON THE USE OF AUDIO AND VIDEO RECORDINGS IN THE CRIME SCENE INVESTIGATION

Lect. univ. drd. Vitalie JITARIUC

Universitatea de Stat „Bogdan-Petriceicu Hașdeu” din Cahul

Inspectoratul de Poliție Vulcănești, Republica Moldova

vjitariuc@gmail.com

REZUMAT

Cercetarea la fața locului reprezintă actul de debut al investigațiilor, având o evidentă semnificație în ansamblul preocupărilor consacrate soluționării unei cauze penale. El presupune cunoașterea imediată, directă și completă a locului în care s-a comis fapta penală. Cercetarea la fața locului se efectuează atunci când sunt necesare constatarea directă în scopul determinării sau clarificării unor împrejurări de fapt ce prezintă importanță pentru stabilirea adevărului, precum și constatarea directă a împrejurărilor de fapt. Fiind o acțiune de urmărire penală de neamânat, cu o largă rezonanță în ansamblul preocupărilor consacrate soluționării unei cauze penale concrete, cercetarea la fața locului coexistă totodată una dintre cele mai complicate și importante acțiuni procesuale și de tactică criminalistică, ale cărei rezultate condiționează, de obicei, nu numai determinarea direcției, ci și anumite activități procedurale sau speciale de investigații. Cercetarea la fața locului prezintă o seamă de elemente caracteristice, care o disting de alte activități procedurale desfășurate pentru cercetarea unei cauze penale. În urma cercetării la fața locului, organul investit cu efectuarea acestei acțiuni va căuta răspunsuri la întrebările care, dintotdeauna, constituie sarcini ale activității de urmărire penală.

CUVINTE CHEIE: cercetare la fața locului, acțiune de urmărire penală, ofițer de urmărire penală, proces-verbal, planificare, înregistrare audio, înregistrare video, tehnică criminalistică, mijloace tehnice, procedee tactice, măsuri organizaționale, eroare, perfectare, declarație, bănuț, învinuit.

ABSTRACT

Crime scene investigation is the opening act of the investigations, having a clear significance in all the concerns devoted to solving a criminal case. It implies the immediate, direct and complete knowledge of the place where the criminal act was committed. The field investigation is carried out when the direct finding is necessary in order to determine or clarify certain factual circumstances which are important for establishing the truth, as well as the direct finding of the factual circumstances. Being an action of criminal prosecution, with a wide resonance in the whole of the concerns devoted to the solution of a specific criminal case, the field investigation also represents one of the most complicated and important procedural actions and actions of forensic tactics, the results of which usually condition not only the determination of direction, but also certain procedural or special investigative activities. The field investigation presents a number of characteristic elements, which distinguish it from other procedural activities carried out for the investigation of a criminal case. Following the field investigation, the body invested in carrying out this action will look for answers to the questions that are always the tasks of the criminal investigation activity.

KEYWORDS: crime scene investigation, criminal prosecution action, criminal prosecution officer, minutes, planning, audio recording, video recording, forensic technique, technical means, tactical procedures, organizational measures, error, completion, declaration, suspected, accused.

1. INTRODUCERE.

Cercetarea la fața locului reprezintă activitatea procedurală, al cărei conținut îl constituie examinarea nemijlocită de către organul de urmărire penală a unui teren deschis ori a unei încăperi, în care a avut loc fapta sau în perimetrul cărora s-au manifestat consecințele ei, a obiectelor ce alcătuiesc ambianța acestora, în vederea descoperirii, fixării și ridicării urmelor infracțiunii și a altor mijloace materiale de probă necesare stabilirii naturii infracțiunii, identificării făptuitorului, a modului și împrejurărilor în care s-a activat [3, p. 295]. Cercetarea la fața locului, ca activitate de urmărire penală, va căpăta importanță numai în cazul când rezultatele ei vor fi documentate conform prevederilor legii de procedură penală [2]. Efectuarea cercetării la fața locului este consemnată într-un proces-verbal, în care se expun detaliat toate circumstanțele, mersul și rezultatele acestei acțiuni procesuale, particularitățile mijloacelor tehnice utilizate. Forma procesului-verbal al cercetării la fața locului nu este strict condiționată de lege. Ea doar indică asupra faptului că în procesul-verbal urmează a fi descrise toate acțiunile ofițerului de urmărire penală și toate cele descoperite la cercetarea locului faptei în succesiunea în care a fost efectuată cercetarea și în starea în care cele descoperite se aflau în momentul cercetării [4, p. 405-406]. Faptul că organul de urmărire penală are posibilitatea să investigheze direct locul săvârșirii faptei și să evalueze consecințele infracțiunii, să stabilească împrejurările în care a fost comis actul penal și să-l identifice pe autor – prin descoperirea, fixarea, ridicarea și cercetarea criminalistică a urmelor, a mijloacelor materiale de probă – este de natură să contribuie efectiv la realizarea scopului procesului penal [6, p. 323].

Înregistrarea video și audio judiciară se înscrie printre metodele de fixare a rezultatelor cercetării la fața locului, devenite, în prezent, indispensabile în cazuri deosebite (omor, distrugerii provocate de explozii și incendii, accidente feroviare, aeriene etc.) [7, p. 74]. Ea se înscrie printre metodele moderne de fixare a rezultatelor cercetate la fața locului [6, p. 339]. În plus, datorită faptului că, în special înregistrările video, sunt capabile să redea faptele în toată complexitatea și dinamismul lor,

acestea vor constitui un mijloc excelent de verificare a tuturor celorlalte mijloace de probă și un element pe care învinuitul sau inculpatul se va horări foarte greu să-l conteste – în caz că îi atestă vinovăția [5, p. 147].

2. RAȚIONALITATEA APLICĂRII ÎNREGISTRĂRII VIDEO LA CERCETAREA LOCULUI FAPTEI.

Înregistrările video și audio, ca orice alt mijloc de probă, au drept scop aflarea adevărului în cauză, ele având menirea de a dovedi împrejurările care au precedat, însoțit sau succedat săvârșirea infracțiunii, participanții la comiterea acesteia, gradul de participare, bunurile care au făcut obiectul activității infracționale, mijloacele folosite pentru punerea în aplicare a rezoluției infracționale ș.a. [1, p. 182].

La efectuarea acestei acțiuni de urmărire penală aplicarea înregistrărilor video este rațională în următoarele cazuri: a) dacă cercetarea locului faptei începe până la finalizarea evenimentului fixat (ca de exemplu, în cazul incendiilor), când modificarea circumstanțelor examinate este în proces de desfășurare; b) în caz de strictă necesitate de înlăturare a consecințelor anumitor fapte, ceea ce poate genera modificări în conținutul scenei inițiale a infracțiunii (în cazul infracțiunilor din domeniul transportului, de încălcare a regulilor de securitate tehnică etc.); c) dacă modificarea circumstanțelor locului faptei este necesară în vederea descoperirii urmelor infracțiunii și a corpurilor delictive; d) pentru reflectarea dinamicii complexe a mecanismului de comitere a infracțiunii, care este dificil de a fi descris în conținutul procesului-verbal de cercetare la locul faptei; e) când pentru analiza detaliată a acțiunilor fixate și perceperea mai calitativă a acestora este necesară reproducerea lor în regim încetinit sau accelerat; f) când din motive, determinate de condițiile climaterice nefavorabile (ploaie, ceață) sau din alte considerente persistă riscul dispariției sau deteriorării urmelor infracțiunii, fiind necesară fixarea operativă și complexă a acestora; g) când locul faptei reprezintă un teritoriu complex și de proporții.

Înregistrarea video oferă posibilitatea ca, după fixarea circumstanțelor locului faptei și

după desfășurarea acestei acțiuni de urmărire penală, să fie de imediat reproduse aceste materiale, fiind asigurată totodată, și anexarea lor la procesul-verbal de cercetare la locul faptei. Prezența înregistrării audio în procesul aplicării videoînregistrării face posibilă comentarea momentelor fixate [9, p. 26-27]. Având în vedere tehnologia înaltă care este încorporată în procesul de înregistrare și redare a sunetelor și imaginilor, prin comparație cu celelalte mijloace de probă, ne putem exprima părerea că înregistrările audio sau video sunt de natură să ofere organului judiciar o siguranță sporită asupra autenticității și a capacității lor de a reda fidel realitatea [5, p. 147].

3. PROCEDEE APLICATE LA ÎNREGISTRAREA VIDEO A LOCULUI FAPTEI.

Legea prevede utilizarea celor mai diverse procedee și mijloace tehnico-științifice, inclusiv reprezentarea grafică a locului cercetat, frotografierea ambianței acestuia, ridicarea prin modelare și copiere a urmelor infracțiunii, înregistrarea video a activității de cercetare desfășurată la fața locului etc. [3, p. 315-316].

La aplicarea înregistrării video la locul faptei se folosește planul general, mediu, în volum și de detaliu. Planul general se aplică, de regulă, pentru fixarea obiectelor împreună cu împrejurările locului faptei dintr-un punct îndepărtat al înregistrării video. El are un caracter de orientare și de sinteză, fiind cuprins întreg locul unde se efectuează cercetarea. Planul mediu este folosit pentru reflectarea anumitor obiecte, luate izolat de împrejurările locului faptei. El reprezintă o parte a unui tot-întreg, detaliază informațiile fixate conform planului general, imaginează anumite obiecte cu evidențierea unui anumit număr de detalii. Planul în volum este destinat evidențierii părții cele mai importante a obiectului supus filmării. Planul în detaliu este acela cu ajutorul căruia se fixează cele mai importante semne ale obiectului filmat, care pot fi observate doar de la mică distanță. Aplicarea mijloacelor tehnice în procesul înregistrării video (a procedeele speciale și a mijloacelor suplimentare de iluminare) trebuie să fie direcționată spre fixarea cât mai precisă, consecutivă și detaliată, spre păstrarea și transmiterea faptelor care pot avea valoare probatorie.

Pentru reflectarea corespunzătoare a realității în conținutul filmului video este necesar să asigurăm, în primul rând, corectitudinea structurii compoziționale a imaginilor. La procedeele de bază îndeplinite în vederea asigurării structurii compoziționale corespunzătoare a imaginilor se atribuie: 1) selectarea punctului din care se va efectua înregistrarea video și a direcției acesteia; 2) pentru a asigura fixarea obiectelor statice, în procesul înregistrării video se aplică rigla gradată, plasată în imediata apropiere a obiectului filmat sau pe suprafața lui în vederea determinării dimensiunilor acestuia; 3) amplasarea corespunzătoare a obiectelor filmate. Pentru ca imaginea video să fie clară, ușor de perceput și pe înțelesul tuturor, este necesar de a amplasa corect obiectele supuse înregistrării video în procesul cercetării la locul faptei; 4) asigurarea profunzimii obiectelor filmate și iluminarea corespunzătoare a acestora; 5) filmarea panoramică în mișcare cu camera de luat vederi (filmarea panoramică poate fi circulară, liniară, statică, dinamică, verticală sau orizontală). Panorama statică presupune rotirea camerei de luat vederi în jurul axei sale fără schimbarea punctului din care se efectuează înregistrarea video. La rotirea succesivă a camerei de luat vederi în jurul axei orizontale asigurăm obținerea unei panorame verticale, și, respectiv, la rotirea ei în jurul axei verticale obținem o panoramă orizontală. Înregistrarea video, însoțită de schimbarea poziției camerei de luat vederi poartă denumirea de panoramă dinamică. Ea presupune deplasarea operatorului cu camera de luat vederi paralel (de-a lungul) cu obiectul filmat în cazurile în care acesta are o întindere mare în spațiu (ca de exemplu, la fixarea lungimii unui perete sau a urmelor de frânare a mijlocului de transport etc.); 6) trecerea de la un plan de filmare la altul. Folosind posibilitățile camerelor de luat vederi, operatorul are posibilitatea, fără a opri filmarea, să plaseze în cadru ceea ce dorește să fixeze la un anumit moment, să introducă în cadru sau să excludă din el anumite obiecte și împrejurări în condițiile în care claritatea imaginilor rămâne constantă; 7) filmarea accelerată se aplică pentru fixarea proceselor sau acțiunilor aflate în derulare rapidă; 8) filmarea lentă (încetinită) se aplică în cazurile când este necesar ca într-o perioadă relativ scurtă de timp să fie reflectate fazele de evoluție a unui proces de lungă durată; 9) însoțirea audio. În toate camerele de luat vederi este prevăzută posibilitatea

înregistrării concomitente a imaginilor video și a sunetelor [9, p. 28-29].

Sub raport tehnico-tactic criminalistic, fixarea video presupune, ca și în cazul fotografiei judiciare, înregistrări video de orientare, schiță, în toate variantele acesteia, anume înregistrarea obiectelor principale, a urmelor și detaliilor, inclusiv înregistrări la scară [6, p. 339]. În ceea ce privește înregistrările video, sunt careva aspecte care merită menționate. Primul dintre acestea este că la debutul filmării este foarte important ca ceasurile tuturor experților criminalisti și al conducătorului echipei de cercetare la fața locului, precum și data și ora camerei de filmat, să fie sincronizate. Aceasta este o măsură de siguranță raportată la faptul că, ulterior, în măsura în care suspectul, persoana vătămată sau oricare dintre părți va dori să vizioneze înregistrarea, orele la care diferitele urme sau obiecte sunt ridicate în momentul în care se realizează aceasta, ori surprinse de camera de filmat, trebuie să fie identice cu ora trecută în procesul-verbal de cercetare la fața locului. În al doilea rând, se recomandă ca, în măsura în care este posibil, filmarea să se realizeze exclusiv video, pentru a nu surprinde eventualele discuții între membrii echipei de cercetare la fața locului și care nu privesc cauza. În ceea ce privește tehnica de realizare a înregistrării video, este important de menționat că expertul criminalist trebuie să aștepte cel puțin trei secunde înainte să schimbe orientarea camerei, unghiul de filmat sau focalizarea acesteia. De asemenea, în timpul filmării, trebuie îndepărtate toate persoanele și orice echipamente utilizate din zona care se înregistrează. În același timp, se recomandă ca deplasarea camerei să se realizeze exclusiv în situația în care servește la evidențierea unei cărări de pași sau modalității în care autorul/autorii au pătruns sau au părăsit locul faptei, ori, în cazurile de omucidere, de exemplu, au transportat cadavrul. Totodată, se va evidenția pe înregistrare fiecare urmă descoperită, precum și momentul ridicării acesteia [7, p. 74-75]. Filmul judiciar, ca și înregistrarea video, se montează în ordinea desfășurării activității de cercetare și presupune înregistrări de orientare și schiță ale obiectelor principale și ale detaliilor. Deoarece aplicarea la fața locului a aparatului de filmare sau înregistrare video impune anumite cunoștințe

tehnice speciale, este indicat ca această activitate să fie pusă pe seama specialistului și, totodată, să nu fie scăpată de sub controlul persoanei cu funcții de conducere din echipa de cercetare la fața locului [3, p. 327].

4. MĂSURI ORGANIZAȚIONALE LA ÎNREGISTRAREA VIDEO A LOCULUI FAPTEI.

Sub raport tehnico-tactic criminalistic, o atenție deosebită va fi acordată verificării și pregătirii mijloacelor tehnico-științifice criminalistice care urmează să fie folosite pe parcursul cercetării [6, p. 325]. În legătură cu pregătirea pentru cercetarea la fața locului, organul împuternicit cu efectuarea acestei activități va selecta, în funcție de natura și împrejurările faptei, trusa potrivită, va verifica dacă aparatul și instrumentele care urmează a fi utilizate sunt în stare de funcționare. Este oportun ca operația respectivă să se realizeze pe compartimente și în succesiunea după cum urmează: compartimentul fotografiei judiciare și al înregistrărilor video; compartimentul surselor de iluminare; compartimentul de detectare și punere în evidență a urmelor și a obiectelor corp-delict; compartimentul instrumentelor necesare întocmirii planului-schiță a locului faptei etc. [3, p. 306-307]. La categoria măsurilor organizaționale de bază luate de către ofițerul de urmărire penală până la începerea acțiunii de urmărire penală, însoțite de aplicarea înregistrării video se atribuie: a) determinarea acțiunilor și obiectelor ce urmează a fi fixate; b) invitarea specialistului și explicarea scopului acțiunii de urmărire penală care urmează a fi efectuată cu aplicarea înregistrării video; c) elaborarea planului (a scenariului regizoral) al videofilmului. Aceste reguli generale urmează a fi puse în aplicare la folosirea înregistrării video pentru fixarea procesului de cercetare la locul faptei.

În ceea ce ține de înregistrarea audio, apoi aceasta urmează a fi realizată concomitent cu filmarea imaginilor din scena infracțiunii. Înregistrarea sunetelor (vocalor) după fixarea imaginilor se admite în cazurile în care este dificil de a obține o fonogramă sincronizată de calitate înaltă în procesul cercetării locului infracțiunii: în caz de înregistrare video pe timp de vânt puternic sau ploaie; pe străzi cu

circulație intensivă a mijloacelor de transport; în cadrul localelor cu un nivel ridicat de gălăgie etc. [9, p. 29-30]. Pentru efectuarea unor cercetări cu un grad de complexitate mai mare se apelează la laboratoarele criminalistice mobile și care dispun, pe lângă trusele criminalistice, de următoarele mijloace tehnico-științifice mai importante: a) aparatură de înregistrare fotografică și video, analogică sau digitală, pentru obținerea de imagini de la cercetarea locului faptei, ca și pentru a înregistra declarațiile victimelor, martorilor sau a persoanelor suspecte; b) aparatură diversă de detecție; c) mijloace tehnice de identificare a persoanelor după semnalmente exterioare; d) surse proprii de energie electrică [7, p. 52].

5. AVANTAJELE APLICĂRII ÎNREGISTRĂRII VIDEO LA CERCETAREA LOCULUI FAPTEI.

Avantajele aplicării acestei forme de înregistrare în cazul cercetării la fața locului sunt următoarele: înregistrează obiectiv ambianța locului faptei în întreaga sa complexitate, adică fără a selecta în prealabil urmele și obiectele eventual legate cu fapta în cauză, așa cum se procedează, de regulă, în cazul fixării locului faptei cu ajutorul mijloacelor procesuale (procesul-verbal) și anumite tehnici (de schițare și fotografiere); surprinde activitățile de cercetare la fața locului în desfășurarea lor dinamică, având o deosebită importanță pentru aprecierea, la justa lor valoare a rezultatelor acestui act procedural inițial de investigare penală; face posibilă reproducerea în ritmuri moderate a înregistrărilor în vederea precizării unor detalii și împrejurări cărora, din motive, obiective sau subiective, li s-a acordat mai puțină atenție la fața locului ș.a. Înregistrarea video permite verificarea imediată a plenitudinii și exactității cu care s-au făcut constatările principale în procesul-verbal de cercetare la fața locului [3, p. 327; 8, p. 31].

6. ERORI ADMISE LA ÎNREGISTRAREA VIDEO A LOCULUI FAPTEI.

Erorile tipice în materia înregistrării video a rezultatelor cercetării la locul faptei se referă la: a) ignorarea recomandărilor expuse supra; b) mișcări bruște cu camera de luat vederi în

procesul înregistrării video; c) lipsa acumulatorilor în rezervă pentru efectuarea înregistrărilor video în regim autonom; d) fixarea discuțiilor și a imaginilor care nu au nimic comun cu acțiunea de cercetare la locul faptei; e) încălcarea regulilor de păstrare a videofilmului; f) încălcarea cerințelor legii de procedură penală referitoare la perfectarea rezultatelor cercetării la locul faptei [9, p. 31].

7. ÎNREGISTRĂRAREA AUDIO LA CERCETAREA LOCULUI FAPTEI.

Legea de procedură penală nu reglementează aplicarea înregistrării audio la cercetarea locului faptei. Totodată, aceasta poate fi recomandată în calitate de mijloc care ar înlocui notițele și însemnările și ar permite perfectarea și întocmirea mai detaliată a procesului-verbal de cercetare la fața locului în modul în care nu ar fi trecute cu vederea unele detalii importante pentru cauză. În particular, aplicarea înregistrărilor audio oferă ofițerului de urmărire penală posibilitatea de a reflecta rezultatele cercetării și explicațiile participanților la această acțiune, care urmează a fi incluse în procesul-verbal, să fixeze rezultatele chestionării (audierii) inițiale a martorilor oculari, datele despre potențialii martori precum și alte informații folositoare pentru cercetarea și descoperirea infracțiunilor pe urme proaspete.

8. CONDIȚIILE APLICĂRII ÎNREGISTRĂRII AUDIO LA LOCUL FAPTEI.

Dacă, însă, în procesul cercetării la locului infracțiunii, martorul, bănuitul, învinuitul care iau parte la această acțiune de urmărire penală manifestă dorința de a face anumite declarații, apoi, de rând cu perfectarea procesului-verbal de audiere, la decizia ofițerului de urmărire penală, precum și la solicitarea persoanelor nominalizate poate fi aplicată înregistrarea audio. În acest caz, urmează a fi respectate următoarele prevederi ale legii de procedură penală: 1) persoanele, ale căror declarații sunt fixate, urmează a fi informate despre aplicarea înregistrărilor audio până la prezentarea explicațiilor corespunzătoare; 2) înregistrarea audio trebuie să reflecte, integral, conținutul și derularea declarațiilor prezentate. Înregistrarea

doar a unei părți a declarațiilor sau repetarea acestora în vederea înregistrării nu este admisă; 3) la începutul înregistrării audio trebuie fixate următoarele informații: locul și data efectuării acțiunii de urmărire penală, funcția și datele de anchetă ale persoanei care o efectuează (inclusiv și a celorlalți participanți la acțiunea de urmărire penală), mențiunea despre informare referitor la aplicarea înregistrării audio, începutul acesteia, mijloacele tehnice folosite în vederea înregistrării audio; 4) la finalizarea acțiunii de urmărire penală, înregistrarea audio este reproducă persoanelor care au prezentat explicațiile; 5) completările făcute după reproducerea înregistrărilor audio sunt fixate în modul corespunzător, reprezentând, de fapt, continuitatea fonogramei perfectate în procesul efectuării acțiunii de urmărire penală; 6) înregistrarea audio se încheie cu declarația persoanei ascultate care confirmă autenticitatea înscrisurii, cu indicarea momentului (timpului) finalizării acțiunii de urmărire penală. Toate caracteristicile tehnice ale aparatului de înregistrare audio trebuie să fie reflectate în procesul-verbal de cercetare la locul faptei [9, p. 32-33].

9. AVANTAJELE APLICĂRII ÎNREGISTRĂRII AUDIO LA CERCETAREA LOCULUI FAPTEI.

La cercetarea locului comiterii infracțiunilor grave, ca și a accidentelor cu consecințe de proporții, se practică, de asemenea, aplicarea mijloacelor de fixare sonoră, a căror utilitate în cadrul acestui act procedural se manifestă pe două planuri distincte: ca mijloc de fixare în prealabil a informației oferite organului sosit la fața locului de către persoanele care au perceput deja fapta sau consecințele acesteia și ca mijloc de fixare a constatărilor făcute pe parcursul efectuării cercetării locului faptei. Este evident că atât sub primul, cât și sub cel de al doilea aspect, înregistrările sonore reprezintă doar o modalitate tehnică de lucru. Importanța lor tactică rezidă, în primul rând, în faptul că influențează benefic organizarea și efectuarea în continuare sau în regim de urgență a altor activități de procedură sau extraprocesuale (ascultarea martorilor, urmărirea și reținerea făptuitorului etc.). Practica demonstrează că existența unei atare înregistrări

a declarațiilor făcute la fața locului nu îngăduie martorului, de exemplu, să se conforme ulterior cu ușurință declarațiilor altor persoane sau să declare mincinos. În al doilea rând, înregistrarea sonoră a constatărilor făcute privind examinarea locului faptei, a obiectelor din ambianța acestuia, este superioară notelor făcute în scris de conducătorul echipei de cercetare și, prin urmare, contribuie eficient la redactarea procesului-verbal de cercetare la fața locului, asigurând descrierea completă și exactă a stării de fapt [3, p. 327-328].

10. CONCLUZII.

Având în vedere tehnologia înaltă care este încorporată în procesul de înregistrare și redare a sunetelor și imaginilor, prin comparație cu celelalte mijloace de probă, ne putem exprima părerea că înregistrările audio sau video sunt de natură să ofere organului judiciar o siguranță sporită asupra autenticității și a capacității lor de a reda fidel realitatea. Deoarece aplicarea la fața locului a aparatului de filmare sau înregistrare video impune anumite cunoștințe tehnice speciale, este indicat ca această activitate să fie pusă pe seama specialistului și, totodată, să nu fie scăpată de sub controlul persoanei cu funcții de conducere din echipa de cercetare la fața locului.

Avantajele aplicării înregistrării video în cazul cercetării la fața locului sunt următoarele: înregistrează obiectiv ambianța locului faptei în întreaga sa complexitate; surprinde activitățile de cercetare la fața locului în desfășurarea lor dinamică, având o deosebită importanță pentru aprecierea, la justa lor valoare a rezultatelor acestui act procedural inițial de investigare penală; face posibilă reproducerea în ritmuri moderate a înregistrărilor în vederea precizării unor detalii și împrejurări cărora, din motive, obiective sau subiective, li s-a acordat mai puțină atenție la fața locului ș.a. Importanța lor tactică a înregistrărilor audio (sonore) rezidă, în primul rând, în faptul că influențează benefic organizarea și efectuarea în continuare sau în regim de urgență a altor activități de procedură sau extraprocesuale (ascultarea martorilor, urmărirea și reținerea făptuitorului etc.). În al doilea rând, înregistrarea sonoră a constatărilor făcute privind examinarea locului faptei, a obiectelor din ambianța acestuia, este superioară

notelor făcute în scris de conducătorul echipei de cercetare și, prin urmare, contribuie eficient la redactarea procesului-verbal de cercetare la fața locului, asigurând descrierea completă și exactă a stării de fapt.

11. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.

[1] Vasile BERCHEȘAN. Cercetarea penală (criminalistica – teorie și practică). Îndrumar complet de cercetare penală. Editura și Tipografia ICAR. București, 2002.

[2] *** Codul de procedură penală al RM: Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. În: MO al RM, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003

[3] Simion DORAȘ. Criminalistica. Ed.

Cartea juridică. Chișinău, 2011.

[4] Mihail GHEORGHÎȚĂ. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.

[5] Alexandru SAVA. Aprecierea probelor în procesul penal. Ed. Junimea. Iași, 2002.

[6] Emilian STANCU. Tratat de criminalistică. Ediția a 4-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.

[7] Emilian STANCU, Teodor MANEA. Tactică criminalistică (I). Curs universitar. Ed. Universul Juridic. București, 2017.

[8] ЛЕВИ А. Видеозапись и киносъемка. Справочник следователя. М., 1990.

[9] Осмотр места происшествия. Практическое пособие. Под редакцией А. И. ДВОРКИНА. Изд. ЮРИСТЪ. М., 2001.